

Заплаткіна Н. В. Інтеграція наукової і навчальної роботи в межах вивчення предметів психологічного циклу / Н. В. Заплаткіна // Інтеграція наукової і навчальної роботи: проблеми, досвід, інновації: Матеріали міжвузівської регіональної науково-практичної конференції викладачів вищих педагогічних навчальних закладів I-II рівнів акредитації Східного регіону України (м. Лисичанськ, 19 березня 2013 р.). – Лисичанськ: ТОВ «Лисичанська друкарня», 2013. – С. 74–76.

У статті розглянуто інтеграцію наукової й навчальної роботи як засобу розвитку активної, розвиненої, креативної особистості студентів, здібної до творчого пошуку.

Ключові слова: інтеграція науки і освіти, наукова робота, креативність.

Заплаткіна Н. В.

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКОВОЇ І НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ В МЕЖАХ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ

Наукова діяльність є невід'ємною складовою освітньої діяльності здійснюється з метою інтеграції наукової та навчальної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає розвиток різних форм наукової співпраці; безпосередню участь учасників навчального процесу у науково-дослідницьких роботах; організацію наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, тренінгів; упровадження в практику діяльності результатів наукових досліджень і розробок. Саме такий підхід до розуміння проблеми характерний для педагогічних працівників циклової комісії загальної педагогіки і психології Лисичанського педагогічного коледжу.

Загальним питанням інтеграції наукового знання присвячені роботи вітчизняних і зарубіжних учених (Б. Ахлібінський, В. Вернадський,

Г. Гегель, А. Ейнштейн, І. Кант, Б. Кедров, В. Левін, Є. Маркарян, Д. Менделєєв, С. Мелюхін, Г. Спенсер, А. Урсул, М. Чепіков та ін.).

Змістовний аналіз інтеграційних процесів в освіті й науці зроблено вченими П. Васил'євим, А. Козловим, О. Нечаєвою, З. Сазоною, Т. Торгашиною, В. Чернолес та ін. [1, с. 1].

Власний досвід організації наукової роботи в коледжі дозволяє стверджувати, що в контексті професійної підготовки майбутніх психологів розроблено різноманітні форми і методи організації наукових досліджень, однак залученість студентів щодо участі в науковій роботі обмежена з причини відсутності їх зацікавленості і активності. Інтеграція науки і освіти є одним з чинників розвитку пізнавальної активності студентів, активізації їх інтелектуальної діяльності.

Мета статті – розглянути інтеграцію наукової й навчальної роботи як засіб розвитку активної, розвиненої, креативної особистості студентів, здібної до творчого пошуку.

У контексті поставленої мети розглянемо поняття «інтеграція», «креативність».

Інтеграція походить від латинського слова «*integratio*», що позначає – «цілий». Це поняття в науковій літературі пояснюється як об'єднання в єдине ціле раніше ізольованих частин, елементів і компонентів, що супроводжується ускладненням і зміцненням зв'язків, відносин між ними.

Звернувшись до тлумачного словника української мови [2], зазначимо, що інтеграція – процес розвитку, результатом якого є досягнення єдності й цілісності усередині системи, що застосована на взаємозалежності окремих спеціалізованих елементів.

Інтеграція – складний системний процес, що спрямований на організацію навчального процесу через дослідницьку діяльність, уміння застосовувати знання з різних галузей у вирішенні конкретної науково-дослідної задачі, коли навчальний процес ґрунтується на проведенні спільних наукових досліджень викладачів й студентів. Це вимагає формування у

студентів здібності самостійно проводити творчі дослідження, а також сприяє розвитку в них бажання активно виражати себе в науковій творчості.

Поняття «креативність» (лат. creatio – створення) – новітній термін, яким окреслюються «творчі здібності індивіда, що характеризуються здатністю до продукування принципово нових ідей і що входять в структуру обдарованості в якості незалежного фактора» [3]. Раніше у літературі використовувався термін «творчі здібності». В російській мові, на думку професора І. Мілославського, терміном «креативний» позначається творчість, що «не тільки висуває ідеї, але й доводить їх до конкретного практичного результату. А слово «творчий» залишається зі своїм вихідним значенням, що не розрізняє діяльність результативну й, навпаки, безрезультатну» [4].

У Лісабонській декларації «Університети Європи після 2010 року: різноманіття при єдності цілей» наголошується, що освіта, яка ґрунтується на наукових дослідженнях, є одною з найбільш сильних сторін Європейських університетів. Тому навчальні заклади повинні забезпечити інтеграцію й розвиток науково-дослідної діяльності на всіх етапах процесу навчання, дозволяючи студентам набувати досвіду науково-дослідної роботи й заохочуючи інтерес до неї як до можливої майбутньої професії [1, с. 5].

В Лисичанському педагогічному коледжі діє налагоджена система інтеграції наукової і навчальної діяльності студентів. Починаючи вже з 1 курсу студенти залучаються до написання науково-дослідних робіт в рамках навчальних предметів, виконання творчих проєктів, індивідуальних науково-дослідних, пошуково-творчих, курсових робіт. Не виключенням є і студенти спеціальності «Практична психологія», які протягом навчання виконують різноманітні форми наукової роботи, що дозволяє їм поглиблювати теоретичні знання з предметів психологічного циклу, краще оволодівати практичними вміннями та навичками. Так, науково-дослідні роботи дозволяють студентам глибоко вивчати різні галузі психології, проводити спостереження, експерименти, інтерв'ю, бесіди зі своїми однолітками, висувати власні гіпотези, підтверджувати їх або спростовувати, формувати

свій професійний світогляд на ту чи іншу проблему. Такі теми, як «Комплекси людини: історія, різновиди, шляхи подолання», «Вплив кольорів на психіку людини», «Графологія про характер людини», «Синдром дефіциту задоволеності: причини, лікування», «Психодизайн або психологія в дизайні», «Феномени психіки людини», «Можливості мандалотерапії в роботі з самосвідомістю особистості», «Пісочна терапія як метод зцілення душі», «Використання методів арттерапії в роботі з дітьми дошкільного віку» студенти виконують з зацікавленістю, створюють творчі проекти, використовують практичний матеріал при проходженні психокорекційної практики.

Елементи наукової роботи застосовуються і при написанні курсових проектів. Так, працюючи над темами «Музикотерапія: профілактика, корекція, лікування», «Використання техніки «мандала» як засобу пізнання несвідомого особистості людини», «Сучасний шлюб: особливості його сприйняття людьми різних вікових категорій», «Сенс життя як психологічна змінна», «Вплив музики на «Я» - концепцію підлітків», «Сміхотерапія як засіб профілактики неврозів» студенти з інтересом вивчають різні аспекти психіки людини, проводять експериментальні дослідження, створюють електронні підручники, розробляють творчі проекти.

Таким чином, дані види робіт дозволяють студентам набувати досвід науково-дослідної роботи, забезпечують їх участь у дослідницькій діяльності, процесі навчання, розвивають активність, формують «образ Я» сучасного фахівця.

Література

1. Прошкін В. В. Теорія та історія інтеграції науково-дослідної і навчальної роботи в університеті / Прошкін В. В. – ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – 7 с.
2. Портал української мови та культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://slovnyk.net>.

3. Милославский И. Креативный или творческий? [Электронный ресурс].
– Режим доступа: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Креативність>.

4. Брокгауз Ф. А. Энциклопедический словарь / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://vehi.net/brokgauz/index.html>.